

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta ja laiksi ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta. Lailla saatettaisiin Suomessa voimaan Euroopan yhteisöjen neuvoston vuonna 1988 antama direktiivi vähintään kolmivuotisesta korkeammasta ammatillisesta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä. Lailla saatettaisiin voimaan myös Euroopan yhteisöjen neuvoston vuonna 1985 antama direktiivi tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi.

Ehdotetun lain tarkoituksena on saattaa voimaan ne edellä mainittujen direktiivien säännökset, jotka koskevat tutkintojen tunnustamista. Direktiivien muiden säännösten johdosta lainsäädäntöä ei tarvitse muuttaa. Esitys koskee Euroopan talousalueen (ETA) valtioiden kansalaisten pääsyä sellaisiin virkoihin ja tehtäviin, joiden kelpoisuusvaatimukseksi on säädetty tai määrätty vähintään kolmivuotinen nuorisasteen koulutuksen jälkeinen tutkinto, jos he ovat suorittaneet muussa Euroopan talousalueen valtiossa tai muun Euroopan ta-

lousalueen valtion tunnustaman vastaavan-tasoisien, vastaaviin tehtäviin valmentavan tutkinnon. Esitys koskee myös oikeutta harjoittaa ammattia, jos edellytykseksi on säädetty tai määrätty tällaisen tutkinnon suorittaminen. Ammatin harjoittamista esitys koskee kuitenkin rajoitetusti, koska useassa eri ammattien harjoittamista koskevassa laissa tullaan erikseen säättämään Euroopan talousalueen valtiossa suoritettujen tutkintojen tunnustamisesta. Arkkitehdin tutkintoja koskevan direktiivin voimaansaattamiseksi esitys sisältää säännöksen siitä, miten Euroopan talousalueen valtioissa suoritettut arkkitehdin tutkinnot tuottavat kelpoisuuden virkoihin ja tehtäviin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto.

Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annettua lakia ehdotetaan samalla muutettavaksi siten, että ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastettaisiin ensisijaisesti alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon ja vain erityisestä syystä tiettyyn, nimeltä mainittuun korkeakoulututkintoon.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin Euroopan talousalueesta tehty sopimus.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	4.2.4. Hakemusmenettely ja muutoksen-	7
1. Johdanto	3	haku	8
2. Nykyinen tilanne	3	4.2.5. Arkkitehdin tutkinnot	8
2.1. Kelpoisuusvaatimusten sääntely	3	5. Asian valmistelu	8
2.2. Ulkomailla suoritettujen korkeakoulu-	3	5.1. Valmistelu	8
opintojen tuottama virkakelpoisuus	3	5.2. Lausunnonantajat	8
2.3. Ulkomaan kansalaisen kelpoisuus julki-	4	6. Esityksen vaikutukset	8
seen virkaan	4	7. Esityksen riippuvuus muista esityksistä	9
3. Direktiivien tarkoitus ja sisältö	4	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
3.1. Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi	4	1. Lakiehdotusten perustelut	9
vähintään kolmivuotisesta korkeammasta		1.1. Laki Euroopan talousalueen valtioiden	
ammattillisesta koulutuksesta annettujen		kansalaisten tutkintotodistusten tunnusta-	9
tutkintotodistusten tunnustamista koske-	4	misesta	
vasta yleisestä järjestelmästä (89/48/ETY) .		1.2. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakou-	
3.2. Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi		luopintojen tuottamasta virkakelpoisuu-	12
tutkintotodistusten, todistusten ja muiden		desta	
muodollista kelpoisuutta osoittavien asia-		2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	12
kirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta		3. Voimaantulo	12
arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä		LAKITEKSTIT	13
sojoittautumisoikeuden ja palvelujen tar-		1. Laki Euroopan talousalueen valtioiden kansalais-	
joamisen vapauden tehokkaan käyttämi-	6	ten tutkintotodistusten tunnustamisesta	13
sen helpottamiseksi (85/384/ETY)		2. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopin-	
4. Ehdotukset	6	tojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun	
4.1. Yleistä	6	lain muuttamisesta	16
4.2. ETA-valtiossa suoritettujen tutkintojen		LIITE	17
tunnustamista koskevat keskeiset ehdo-	6	Rinnakkaistekstit	17
tukset	7		
4.2.1. Soveltamisala	6		
4.2.2. Lisävaatimukset	7		
4.2.3. Koulutuksen täydentäminen	7		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen (ETA-sopimus) sisältyy Euroopan yhteisöjen neuvoston antamat direktiivit tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Tämä esitys koskee niiden tutkintojen vastavuoroista tunnustamista koskevien säännösten voimaansaattamista, jotka sisältyvät vähintään kolmivuotisesta korkeammasta ammatillisesta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annettuun direktiiviin sekä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenteistä sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annettuun direktiiviin. Näiden direktiivien voimaansaattamisella on erityisesti vaikutusta Euroopan talousalueen valtioissa (jäljempänä ETA-valtio) suoritettujen tutkintojen tuottamaan virkakelpoisuuteen.

2. Nykyinen tilanne

2.1. Kelpoisuusvaatimusten sääntely

Hallitusmuodon 85 §:n mukaan valtion virkaan vaadittavista opinnäytteistä säädetään asetuksella, mikäli niistä ei ole säädetty lailla. Vakiintunut tulkinta on, että lailla tai asetuksella kelpoisuusvaatimuksiksi säädettyt tutkinnot tarkoittavat vain Suomessa suoritettuja tutkintoja, jollei ulkomaisen tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta ole erikseen säädetty. Direktiivissä tarkoitettu tutkinto on säädetty kelpoisuusvaatimukseksi varsin laajasti johto-, suunnittelu-, asiantuntija- ja opetusvirkoihin.

Valtion virkojen kelpoisuusvaatimuksia uudistetaan valtioneuvoston 27 päivänä maaliskuuta 1991 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Tavoitteena on säädettyjen kelpoisuusvaatimusten käyttöalan supistaminen ja niiden sisällön uudistaminen vuoden 1992 loppuun mennessä. Kelpoisuusvaatimusten määrä tulee vähenemään johtotehtäviä alemmista hallinto-tehtävistä ja tutkinnon nimellä yksilöityjen kelpoisuusvaatimusten määrä vähenee. Tutkintoja koskevien kelpoisuusvaatimusten väheneminen supistaa direktiivien soveltamisalaa.

Kunnallishallinnon virkojen kelpoisuusvaati-

mukset on säädetty erityislaeissa ja -asetuksissa tai ne on määrätty johtosäännöissä tai muutoin kunnanvaltuuston tai liittovaltuuston päätöksellä. Sekä laissa säädetty että kuntien asettamat kelpoisuusvaatimukset koskevat vain Suomessa suoritettuja tutkintoja, jollei erikseen ole säädetty tai määrätty, että ulkomailla suoritettu tutkinto tuottaa vastaavan kelpoisuuden.

Kunnallisten virkojen kelpoisuusvaatimuksia on myös tarkoitus uudistaa. Tavoitteena on kapea-alaisten ja jäykkien kelpoisuusvaatimusten vähentäminen ja väljentäminen sekä mahdollisuuksien mukaan myös kelpoisuusvaatimuksia koskevien normistojen purku.

Työsopimussuhteisiin tehtäviin ei ole valtionhallinnossa eikä kunnallishallinnossa säädetty kelpoisuusvaatimuksia. Erityislainsäädännössä on kuitenkin säädetty palvelussuhteen laadusta ja työnantajasta riippumattomia kelpoisuusvaatimuksia.

Julkisoikeudellisten yhteisöjen ja laitosten tehtävien kelpoisuusvaatimukset kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, mikäli kelpoisuusvaatimukset on asetettu hallinnollisella määräyksellä tai säädetty lailla taikka asetuksella.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin on asetettu sellaisia kelpoisuusvaatimuksia, että ne kuuluvat direktiivin soveltamisalaan. Direktiivin voimaansaattaminen tapahtuu näiden osalta asianomaisessa erityislainsäädännössä.

2.2. Ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottama virkakelpoisuus

Ulkomailla korkeakoulututkinnon suorittanut voi saada kelpoisuuden julkiseen virkaan ja toimeen ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) perusteella (jäljempänä ulkomaanopintolaki). Laki koskee kaikkia muualla kuin Suomessa suoritettuja korkeakoulututkintoja ja korkeakoulun opintosuorituksia. Laki koskee Suomen ja ulkomaan kansalaisia. Julkisella viralla tai toimella tarkoitetaan laissa valtion, kunnan tai kuntainliiton virkaa sekä itsenäisen julkisoikeudellisen laitoksen virkaa tai tointa. Julkisella toimella taas tarkoitetaan työsopimussuhteista tehtävää kunnan tai kuntainliiton palveluksessa sekä yksityisen yhteisön

ja laitoksen sellaisen toiminnan piirissä, josta aiheutuviin kustannuksiin voidaan suorittaa valtionapua.

Ulkomaanopintolaki perustuu rinnastamismenettelylle. Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan sitä alaltaan ja tasoltaan vastaavaan Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon. Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto, joka on rinnastettu Suomessa suoritettavaan korkeakoulututkintoon, tuottaa saman kelpoisuuden virkaan kuin Suomessa suoritettu korkeakoulututkinto. Päätöksen rinnastamisesta antaa opetusministeriö.

2.3. Ulkomaan kansalaisen kelpoisuus julkiseen virkaan

Vuonna 1989 tehdyllä hallitusmuodon 84 §:n muutoksella helpotettiin olennaisesti ulkomaalaisten mahdollisuutta tulla nimitetyiksi julkiseen virkaan. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan ulkomaalainen voidaan nimittää kaikkiin julkisiin virkoihin, jollei laissa ole säädetty tai lain nojalla säädetty tai määrätty, että tiettyyn virkaan voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Suomen kansalaisuutta edellyttäviä virkoja ovat tällä hetkellä valtionhallinnon korkeimmat virat, tuomarin virat ja eräät huomattavaa julkisen vallan käyttöä edellyttävät virat sekä kunnallishallinnon tärkeimmät virat. Virat, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen, on säädetty hallitusmuodon 84 §:ssä, valtion virkamieslain 9 a §:ssä (725/89), ulkomaalaisen kelpoisuudesta valtion virkaan annetussa valtioneuvoston päätöksessä (602/91), eduskunnan virkamiehistä annetun lain 7 a §:ssä (726/89) ja kunnallislain 74 a §:ssä (727/89).

3. Direktiivien tarkoitus ja sisältö

3.1. Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi vähintään kolmivuotisesta korkeammasta ammatillisesta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä (89/48/ETY)

Direktiivin (jäljempänä tutkintotodistusdirektiivi) tavoitteena on helpottaa korkeakoulututkinnon tai muun nuorisostaan koulutuksen jälkeisen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden henkilöiden liikkuvuutta Euroopan talousalu-

eella siten, että he saavat koulutuksensa tunnustettua voidakseen työskennellä toisessa ETA-valtiossa itsenäisenä ammatinharjoittajana tai toisen palveluksessa. Direktiivi ei vaikuta ETA-valtioiden oikeuteen määritellä haluamallaan tavalla kansalliset kelpoisuusvaatimukset niitä ammatteja varten, joiden harjoittamisen edellytyksistä ei ole Euroopan talousaluetta koskevia säädöksiä. Kelpoisuuden vähimmäistaso voidaan näitä ammatteja varten määritellä. Direktiivillä ei ole vaikutusta kansallisiin koulutusjärjestelmiin tai tutkintojen pituuksiin.

Direktiiviä sovelletaan ETA-valtioiden kansalaisiin. Se koskee pääsyä kaikkiin sellaisiin säännelyihin ammattitehtäviin, joihin vaaditaan vähintään kolme vuotta kestävä korkeakoulututkinnon tai muun nuorisostaan koulutuksen jälkeisen ammatillisen tutkinnon suorittamista. Direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta lääkärin, hammaslääkärin, kättilön, proviisorin, sairaanhoitajan, eläinlääkärin ja arkkitehdin tehtäviin, joihin ammatteihin valmistavan koulutuksen tunnustamisesta on annettu erilliset direktiivit.

Direktiivin määritelmän mukaan ammatti-toiminta on säänneltyä, kun siihen ryhtyminen tai jokin sen harjoittamismuoto jäsenvaltiossa edellyttää suoraan tai epäsuorasti lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti tutkinnon suorittamista.

Jos vastaanottava maa vaatii ammatin harjoittamisen ehtona vähintään kolme vuotta kestävä nuorisostaan koulutuksen jälkeisen tutkinnon suorittamista, ETA-valtion kansalaiselle on annettava samoin ehdoin kuin oman maan kansalaiselle oikeus harjoittaa tätä ammattia, jos hän on toisessa ETA-valtiossa suorittanut vastaavaan ammatilliseen toimintaan oikeuttavan, vähintään kolme vuotta kestäneen nuorisostaan koulutuksen jälkeisen tutkinnon ja lisäksi ammatillisen harjoittelun, jos sitä on ammattipätevyysden saavuttamiseksi vaadittu. Oikeus ammatin harjoittamiseen on myös Euroopan talousalueen ulkopuolella suoritettua, toisen ETA-valtion tunnustaman tutkinnon perusteella edellyttäen, että henkilö on harjoittanut ammattia kolmen vuoden ajan tutkinnon tunnustaneessa ETA-valtiossa.

Jos tutkinto on suoritettu sellaisessa ETA-valtiossa, joka ei sääntelee kyseistä ammattia, vastaanottava valtio voi vaatia, että henkilö on viimeisen kymmenen vuoden aikana harjoittanut päätoimisesti ammattia kahden vuoden ajan.

Jos henkilön suorittama tutkinto on vähintään vuoden lyhyempi kuin vastaanottavassa maassa vaadittava tutkinto, häneltä voidaan vaatia enintään neljä vuotta ammattikokemusta tai, jos ammattiin johtavan koulutuksen tai ammatillisen toiminnan sisällössä on olennaisia eroavaisuuksia, ammatinharjoittamisen ehdoksi voidaan asettaa kelpoisuuskokeen tai enintään kolme vuotta kestävän sopeutumisajan suorittaminen. Henkilölle on yleensä annettava mahdollisuus valita kelpoisuuskokeen ja sopeutumisajan välillä. Henkilön oikeutta valita kelpoisuuskokeen ja sopeutumisajan välillä voidaan rajoittaa, jos ammatinharjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja jos kansallista lainsäädäntöä koskeva neuvonta ja avustaminen on olennainen ja pysyvä ammattitoiminnan osa. Mikäli valintaoikeutta on tarkoitus rajoittaa muusta syystä, on tästä ilmoitettava etukäteen komissiolle, jolla on mahdollisuus tehdä kolmen kuukauden kuluessa vastakkainen päätös.

Ammattikokemus määritellään direktiivissä kyseisen ammatin tosiasialiseksi ja luvalliseksi harjoittamiseksi muussa kuin vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Tällaista ammattikokemusta voidaan vaatia enintään neljä vuotta. Ammatikokemusta voidaan kuitenkin vaatia enintään kaksi kertaa puuttuva koulutusaika, jos puuttuva koulutusaika koskee varsinaista koulutusta, ja enintään puuttuva koulutusaika, jos puuttuva koulutusaika koskee ammatillista harjoittelua.

Sopeutumisajalla tarkoitetaan direktiivin mukaan säännellyn ammatin harjoittamista vastaanottavassa jäsenvaltiossa kyseisen ammatin pätevän harjoittajan valvonnassa. Ohjattuun harjoitteluajkaan voidaan liittää myös täydennyskoulutusta. Harjoittelu aika on arvioitava. Direktiivissä edellytetään, että vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset määräävät sopeutumisajaa ja sen arviointia koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä ohjattavan muuttajan aseman.

Kelpoisuuskokeella tarkoitetaan direktiivin mukaan vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen laatimaa, ammattitietoihin rajoittuvaa koetta, jonka tarkoituksena on arvioida hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia tuossa jäsenvaltiossa. Koe laaditaan vertaamalla hakijan ja vastaanottavan maan

koulutusta, minkä perusteella laaditaan luettelo aiheista, joiden tunteminen on hakijalle olennaisen tärkeää ammatinharjoittamisessa.

Direktiivin mukaan vaatimusta ammattikokemuksesta ja vaatimusta sopeutumisajasta tai kelpoisuuskokeesta ei saa soveltaa samanaikaisesti.

Direktiivin mukaan vastaanottava jäsenvaltio voi yhdenvertaisuuden perusteella antaa hakijan suorittaa siellä pätevän ammatinharjoittajan avustuksella sen osan ammattiin vaadittavasta koulutuksesta ja harjoittelusta, jota hän ei ole suorittanut siinä jäsenvaltiossa, josta hän on peräisin tai josta hän tulee.

Direktiivissä edellytetään, että säännellyn ammatin harjoittamista koskeva hakemus on tutkittava mahdollisimman pian ja ratkaisu on ilmoitettava vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen perusteltuna päätöksellä neljän kuukauden kuluessa asianomaista koskevien kaikkien asiakirjojen esittämisestä. Päätös tai sen puuttuminen on voitava saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on asetettava ne toimivaltaiset viranomaiset, joilla on valtuudet vastaanottaa hakemuksia ja tehdä direktiivissä tarkoitettuja päätöksiä. Tästä on toimitettava tieto muille jäsenvaltioille ja komissiolle. Jokaisen jäsenvaltion on nimettävä henkilö, joka vastaa edellä tarkoitettujen viranomaisten toiminnan yhteensovittamisesta sekä toimitettava tästä tieto muille jäsenvaltioille ja komissiolle. Henkilön tehtävänä on edistää direktiivin yhdenmukaista soveltamista kaikkiin ammatteihin, joita direktiivi koskee. Komission yhteyteen on asetettu seurantaryhmä, jossa on jäsenvaltioiden nimeämät yhteyshenkilöt tai heidän sijaisensa ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

Hyväksyessään tutkintotodistusdirektiivin Euroopan yhteisöjen neuvosto totesi direktiivin johdannossa, ettei korkeakoulututkintojen tunnistamista koskeva yleinen järjestelmä estä Rooman sopimuksen 48 artiklan 4 kohdan soveltamista. Näin ollen kelpoisuuden saaminen sellaisiin julkisen vallan käyttöä edellyttäviin virkoihin, jotka on varattu vain asianomaisen maan kansalaisille, voidaan jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

3.2. Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoitautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi (85/384/ETY)

Direktiivin tavoitteena on helpottaa arkkitehtien liikkuvuutta Euroopan yhteisöjen alueella siten, että jäsenvaltioissa arkkitehdin tutkinnon suorittanut henkilö saa oikeuden harjoittaa arkkitehdin ammattia muissa jäsenvaltioissa. Direktiivi koskee arkkitehdin toimintaa toisen palveluksessa palkatussa työssä, sijoitautumisoikeutta ja oikeutta tarjota palveluja. Direktiiviä sovelletaan Euroopan yhteisöjen valtioiden kansalaisiin.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden tulee vastavuoroisesti tunnustaa toisessa jäsenvaltioissa suoritettut arkkitehtitutkinnot, jotka täyttävät direktiivissä asetetut koulutuksen pituutta ja pääasiallista sisältöä koskevat kriteerit. Tunnustettavat tutkinnot luetellaan direktiivissä ja direktiivin nojalla myöhemmin annetuissa EY:n komission tiedotteissa.

Direktiivin tavoitteena ei ole arkkitehtien koulutusvaatimusten yhdenmukaistaminen, joten jäsenvaltioilla ei ole velvoitetta järjestää arkkitehtikoulutustaan direktiivissä määriteltujen kriteerien mukaisesti.

Direktiiviä on muutettu Espanjan ja Portugalin Euroopan yhteisöihin liittymisen vuoksi direktiiveillä 85/614/ETY ja 86/17/ EY.

4. Ehdotukset

4.1. Yleistä

Koska edellä mainitut direktiivit tulevat osana ETA-sopimusta koskemaan Suomea ja koska Suomen voimassa oleva lainsäädäntö on ristiriidassa direktiivien säännösten kanssa, ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla direktiivien säännökset saatetaan voimaan. Ulkomaanopintolaki koskisi edellä mainitun lain voimaantulua muualla kuin ETA-valtiossa suoritettuja tai tunnustettuja korkeakoulututkintoja ja muiden kuin ETA-valtioiden kansalaisten suorittamia korkeakoulututkintoja.

4.2. ETA-valtioissa suoritettujen tutkintojen tunnustamista koskevat keskeiset ehdotukset

4.2.1. Soveltamisala

Tutkintotodistusdirektiivissä tarkoitettuja tutkintoja ovat Suomessa vähintään kolmivuotiset korkeakoulututkinnot ja ammatillisen korkeasteen tutkinnot sekä opistotutkinnot, joiden lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittava ammatillinen harjoittelu.

Laki koskisi kaikkia määritelmän mukaisia nuorisosteiden koulutuksen jälkeisiä tutkintoja. Sitä sovellettaisiin myös jatkotutkintoina suoritettaviin lisenssiaatin ja tohtorin tutkintoihin.

Lakia sovellettaisiin, kun edellä mainittu kelpoisuusvaatimus tai edellytys ammatin harjoittamiselle on säädetty lailla, asetuksella tai asetettu hallinnollisella määräyksellä.

Lain perusteella ei voisi saada kelpoisuutta julkiseen virkaan, johon voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Lakia ei sovellettaisi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin.

Lain soveltamisalaa ehdotetaan rajoitettavaksi siten, ettei lakia sovellettaisi, mikäli muussa laissa tai asetuksessa on säädetty Euroopan talousalueen valtiossa suoritettujen tutkinnon tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa. Siten lakia ei sovellettaisi asianajajan ammattiin. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät myös lääkärin, hammaslääkärin, eläinlääkärin, proviisorin, sairaanhoitajan ja kättilön ammatit, joita tutkintotodistusdirektiivi ei koske. Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäisi lisäksi eräitä muita terveydenhuollon ammatteja. Direktiivin vaatimat muutokset tehtäisiin asianomaiseen ammatinharjoittamislainsäädäntöön.

Lakia sovellettaisiin vähintään kolmivuotista nuorisosteiden koulutuksen jälkeistä tutkintoa koskevalta osalta niihin ammatteihin, joita koskevassa ammatinharjoittamislainsäädännössä ei ole asiasta säännöksiä. Esimerkiksi teknisellä alalla on yleistä, että toiminnan harjoittamisen edellytykseksi on säädetty kyseisen tehtävän vaatiman pätevyyden osoittavan tutkinnon suorittaminen. Edellytykseksi tällaiseen tutkintoon pääsemiseksi on säädetty korkeakoulututkinto tai vastaava. Esimerkkeinä voi-

daan mainita sähkötöiden johtaja ja vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvoja.

Ne Euroopan talousalueella suoritettut tutkinnot, joihin lakia sovellettaisiin, määriteltäisiin käsitteen ”tutkintotodistus” avulla. Tutkintotodistus määriteltäisiin direktiivin säännösten mukaisesti.

4.2.2. Lisävaatimukset

Laissa säädettäisiin niistä lisävaatimuksista, jotka direktiivin mukaan voidaan asettaa eli ammattikokemuksesta, sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta.

Mikäli Suomessa edellytetty tutkinto on vähintään vuoden pitempi kuin muussa ETA-valtiossa suoritettu tutkinto, voitaisiin edellyttää, että henkilöllä on ammattikokemusta.

Mikäli Suomessa edellytetty koulutus eroaa olennaisesti muussa ETA-valtiossa suoritettusta koulutuksesta tai mikäli sen ammatin tehtävät, johon muussa ETA-valtiossa suoritettu koulutus on pätevöittänyt henkilön, eroavat olennaisesti vastaavan ammatin tehtävistä Suomessa, voitaisiin henkilöltä vaatia enintään kolmen vuoden sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittamista. Vertailla voitaisiin siis sekä tutkinnon sisältöä että kysymyksessä olevan viran, tehtävän tai ammatin tehtävien sisältöä.

Direktiivissä tarkoitettu sopeutumisaika muistuttaa luonteeltaan ohjattua ja valvottua harjoittelua. Sopeutumisajan sisältö määrittäisiin tapauksittain. Sopeutumisajan suorittaminen olisi henkilön omalla vastuulla, eikä viranomaisilla olisi velvollisuutta järjestää esimerkiksi harjoittelupaikkaa.

Määrättäessä kelpoisuuskoe hakijan suoritettavaksi tulisi osoittaa myös kokeen järjestävä viranomainen. Kokeen järjestävinä viranomaisina tulisivat toimimaan esimerkiksi korkeakoulut. Kelpoisuuskoe olisi maksullinen.

Lähtökohtana on, että muissa ETA-valtioissa suoritettut tutkinnot mahdollisimman laajasti tunnustettaisiin Suomessa ilman, että direktiivissä säädettyjä lisävaatimuksia vaadittaisiin. Opetusministeriö määräisi tarvittaessa lisävaatimuksista. Asetuksella säädettäisiin virat, tehtävät ja ammatit, joissa voidaan määrätä pakollinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe, siten että henkilön valintoikeutta rajoitetaan.

4.2.3. Koulutuksen täydentäminen

Vaikka koulutuksen täydentämistä koskeva tutkintotodistusdirektiivin säännös ei ole velvoittava, on kuitenkin perusteltua säätää siitä, että ammattipätevyyden saavuttamiseksi tarvittava harjoittelu voidaan sallia suoritettavaksi Suomessa. Tällöin esimerkiksi opettajan tehtäviin aikova voisi ETA-valtiossa suoritettua koulutuksen jälkeen suorittaa vaadittavan opetusharjoittelun Suomessa.

4.2.4. Hakemusmenettely ja muutoksenhaku

Direktiivin edellyttämä hakemukseen perustuva tutkintojen tunnustaminen on tarkoitus järjestää siten, että ETA-valtioissa suoritettujen tutkintojen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättäisi opetusministeriö ja oikeuden harjoittaa ammattia näiden tutkintojen perusteella ratkaisisi se viranomainen, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen. Kelpoisuusvaatimusten suhteen keskitetty järjestelmä on ainakin alkuvaiheessa tarpeen, koska säädösten soveltaminen koskee useita viranomaisia, muun muassa kaikkia kuntia. Keskitetty järjestelmä on myös hakijoiden kannalta selkeä ratkaisu ja se takaa hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun esimerkiksi asettaessa lain mahdollistamia lisävaatimuksia.

Keskitetystä järjestelmästä poiketen asetuksella voitaisiin säätää korkeakoulun oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä, kun opetusministeriö ei ole tehnyt päätöstä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta.

Opetusministeriöltä haettaisiin päätöstä siitä, minkälaisen kelpoisuuden kyseessä oleva tutkintotodistus antaa. Hakemusmenettelyä voitaisiin yksinkertaistaa esimerkiksi erityisen lomakkeen avulla. Hakemuksen perusteella opetusministeriö ratkaisisi ensinnäkin, onko kysymyksessä sellainen tutkintotodistus, johon lakia tulee soveltaa. Opetusministeriön päätöksessä vahvistettaisiin kyseessä olevan tutkintotodistuksen tuottama kelpoisuus. Ensimmäisesti kelpoisuus vahvistettaisiin yleisellä tasolla eli esimerkiksi siten, että tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden virkoihin ja tehtäviin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto. Kelpoisuus voitaisiin kuitenkin vahvistaa myös virkaan tai tehtävään, jonka kel-

poisuusvaatimuksena on nimeltä mainittu tutkinto, mikäli hakija näin haluaisi ja edellytykset tähän olisivat olemassa. Opetusministeriön päätöksessä määrittäisiin edelleen mahdolliset lisävaatimukset, jotka hakijan tulisi täyttää tietyn kelpoisuuden saamiseksi. Lisävaatimukset koskisivat päätöksessä tarkoitetun kelpoisuuden saamista, eikä niitä voitaisi asettaa uudelleen saman kelpoisuuden saamiseksi.

Ammatinharjoittamista koskevat hakemukset ratkaisisi se viranomainen, joka asianomaisten säännösten mukaan antaa oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen. Tämä viranomainen voisi tarpeen vaatiessa pyytää asiasta lausunnon opetusministeriöltä.

Opetusministeriötä avustaisi päätöksen valmistelussa neuvottelukunta, jossa olisivat edustettuina tarpeelliset asiantuntijatahot. Se antaisi tarvittaessa opetusministeriölle lausuntoja ETA-valtioissa suoritettujen tutkintojen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Neuvottelukunnasta säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Tarkoituksena on, että opetusministeriön yhteyteen asetetaan uusi neuvottelukunta samalla kun ulkomaanopintolaissa ja -asetuksessa säädetty ulkomaanopintojen neuvottelukunta lakkautetaan. Asetettava neuvottelukunta tulisi käsittelemään sekä ETA-valtioissa suoritettujen tutkintojen tuottamaa virkakelpoisuutta että ulkomaanopintolaissa tarkoitettua ulkomailla suoritettujen korkeakoulupintojen rinnastamista koskevat asiat.

Viranomaisten päätöksiin voidaan yleisesti hakea muutosta muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain (154/50) mukaan. Tämä olisi mahdollista myös tutkintojen tunnustamista koskevien päätösten suhteen. Koska direktiivissä edellytetään, että päätöksen puuttuminen on voitava saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi, on myös tästä säädettävä.

4.2.5. Arkkitehdin tutkinnot

Suomessa ei ole arkkitehdin ammatinharjoittamista koskevaa erityislainsäädäntöä. Arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto on kuitenkin eräissä tapauksissa säädetty kelpoisuusvaatimukseksi virkaan. Tältä osin arkkitehdin tutkintoja koskeva direktiivi on saatettava voimaan siten, että direktiivissä ja direktiivin nojalla annetuissa tiedotteissa luetellut tutkinnot tuottavat kelpoisuuden näihin virkoihin. Tarkoituksenmukaisinta on ottaa tätä kos-

keva säännös nyt säädettäväksi ehdotettuun lakiin, jolla yleinen tutkintojen tunnustamista koskeva direktiivi saatetaan voimaan.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmistelu

Opetusministeriö asetti 5 päivänä kesäkuuta 1991 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, mitä ammattitoimintaa tutkintotodistusedirektiivi Suomessa koskisi ja miten tämän ammattitoiminnan harjoittamisesta on säädetty sekä tehdä ehdotus direktiivin voimaansaattamiseksi tarpeellisista lainsäädännön muutoksista tarvittaessa hallituksen esityksen muodossa. Lisäksi työryhmän tuli tehdä ehdotus siitä, miten muiden kuin ETA-alueen kansalaisten tai muualla kuin ETA-alueella suoritettujen koulutuksen tunnustaminen tulisi järjestää.

Työryhmä jätti muistionsa 16 päivänä huhtikuuta 1992 opetusministeriölle (Opetusministeriön työryhmien muistioita 1992:14). Tämä esitys perustuu työryhmän muistioon ja siitä saatuihin lausuntoihin.

5.2. Lausunnonantajat

Esitysluonnoksesta on hankittu lausunto valtioneuvoston kanslialta ja ministeriöiltä, Kunnalliselta työmarkkinalaitokselta, AKAVA ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ry:ltä, Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitto ry:ltä, Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitto ry:ltä ja Suomen Työnantajain Keskusliitto ry:ltä.

Annetuissa lausunnoissa esitetyt yksityiskohdat koskevat huomautukset on pyritty ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan esitystä lopulliseen muotoon saatettaessa.

6. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia tai hallinnollisia vaikutuksia. Ulkomailla suoritettujen opintojen tunnustamista koskevat hakemukset lisääntynevät, mikä aiheuttaa lisätyötä opetusministeriölle. Toisaalta ulkomaantutkintolain rinnastamisen menettelyn yksinkertaistaminen vähentää työmäärää. Yleisen tutkintojen tunnustamisjärjestelmän toi-

meenpanoon liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuu uusia tehtäviä ja arviolta 100 000 markan vuotuiset lisäkustannukset.

Esityksellä on huomattava vaikutus ETA-valtioiden kansalaisten mahdollisuuksiin saada tutkintonsa tunnustetuksi Suomessa. Erityisen myönteisesti esitys vaikuttaa ETA-valtioissa tutkinnon suorittaneiden Suomen kansalaisten mahdollisuuksiin hakeutua julkisen hallinnon virkoihin ja tehtäviin.

7. Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy hallituksen esitykseen Euroopan talousalueen perustamiseen liittyvien sopimusten eräiden määräysten hyväksymisestä (HE 95/1992 vp.).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta

1 §. *Sovelтамisala.* Pykälä sisältää lain soveltamisalan yleisellä tasolla. Euroopan talousalueen valtiolla tarkoitetaan valtiota, jossa Euroopan talousalueesta tehtyä sopimusta sovelletaan. Lakia sovelletaan myös Suomen kansalaisen muualla kuin Suomessa suorittamaan koulutukseen. Koulutuksen tulee olla vähintään kolmivuotista siten, että ohjeellinen opiskeluaika täyttää tämän vaatimuksen. Koulutus voi olla myös osa-aikaista, mikäli se vastaa vähintään kolmivuotista kokoaikaista koulutusta. Nuorisoasteen koulutuksella tarkoitetaan Suomessa lukiota tai peruskoulun jälkeistä ammatillista koulutusta.

2 §. *Kelpoisuus virkaan tai tehtävään.* Pykälän 1 momentissa säädetään laissa tarkoitetun koulutuksen ja harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Kelpoisuuden tuottaman koulutuksen ja harjoittelun suhteen viitataan lain 4 §:ssä määriteltyyn tutkintotodistukseen. Tehtävällä tarkoitetaan työsopimussuhteista tehtävää. Virka tai tehtävä voi olla valtion, kunnan, kuntainliiton tai julkisoikeudellisen yhteisön tai laitoksen virka tai tehtävä. Tehtävä voi tarkoittaa myös yksityistä työsopimussuhdetta. Edellytyksenä on, että viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimus on säädetty lailla tai asetuksella taikka määrätty esimerkiksi kunnan johtosäännössä taikka kunnan valtuuston tai liittovaltuuston päätöksellä.

Pykälän 1 momentissa on myös määritelty ne

Suomessa kelpoisuusvaatimuksena olevat tutkinnot, joihin lakia sovelletaan. Tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittava harjoittelu viittaa siihen, että esimerkiksi opettajan virkaan säännönmukaisesti vaaditaan opetusharjoittelun suorittamista.

Laki koskee vain kelpoisuusvaatimuksena olevaa tutkintoa ja harjoittelua, eikä vaikuta muihin mahdollisiin kelpoisuusvaatimuksiin.

Pykälän 2 momentissa on lain soveltamisalan ulkopuolelle rajattu julkiset virat, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Myöskään Suomen kansalainen, joka on suorittanut tässä laissa tarkoitetun tutkinnon, ei saa tämän lain perusteella kelpoisuutta edellä mainittuun virkaan. Suomen kansalaisella on kuitenkin mahdollisuus päästä tällaiseen virkaan hakemalla suorittamansa korkeakoulututkinnon rinnastamista siten kuin ulkomailta suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetussa laissa on säädetty.

Pykälän 3 momentin mukaan lakia ei sovelleta Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin.

3 §. *Oikeus harjoittaa ammattia.* Pykälän 1 momentissa säädetään laissa tarkoitetun tutkinnon ja harjoittelun tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia. Muutoin on soveltuvin osin voimassa, mitä edellä on sanottu 2 §:n 1 momentin perusteluissa.

Pykälän 2 momentissa on rajattu lain soveltamisalan ulkopuolelle ne ammatit, joita koskeissa säädöksissä on Euroopan talousalueen valtioissa suoritettujen, laissa tarkoitettujen

tutkintojen tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia säädetty erikseen.

4 §. *Tutkintotodistus.* Pykälässä määritellään lain soveltamisen kannalta keskeinen käsite tutkintotodistus. Pykälän 1—5 kohdassa on määritelty ne eri tapaukset, jotka direktiivin mukaan voivat tulla kysymykseen. Pykälässä tarkoitettu ETA-valtion toimivaltainen viranomais määrättyy asianomaisen valtion lainsäädännön perusteella. Pykälässä tarkoitettu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja voi olla tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja tai tällaisten asiakirjojen yhdistelmä. Pykälän 2 kohdassa tarkoitettua tapausta lukuunottamatta tutkintotodistuksella osoitettavan koulutuksen tulee olla suoritettu pääosin Euroopan talousalueella.

Pykälän 1—3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa virka, tehtävä tai ammatti on säännelty eli edellyttää tutkintoa siinä valtiossa, joka on myöntänyt tai tunnustanut tutkintotodistuksen. Tällöin tutkintotodistuksesta tai muutoin tulee käydä ilmi tutkinnon ja mahdollisen harjoittelun lisäksi se, että tutkintotodistuksen haltijalla on pätevyys tuossa ETA-valtiossa vastaavaan virkaan, tehtävään tai ammattiin, jota tarkoitetaan 2 ja 3 §:ssä.

Pykälän 1 kohta koskee ETA-valtiossa suoritettua koulutusta ja harjoittelua.

Pykälän 2 kohta koskee muualla kuin ETA-valtiossa suoritettua koulutusta, jonka jokin ETA-valtio on tunnustanut vastaavantasoiseksi kuin 1 kohdassa tarkoitettu koulutus. Tällöin vaaditaan lisäksi, että henkilöllä on vähintään kolmen vuoden ammattikokemus sen valtion todistamana, joka on tunnustanut tutkintotodistuksen. Ammattikokemuksella tarkoitetaan tällöin toimimista nimenomaan kyseessä olevassa virassa, tehtävässä tai ammatissa.

Pykälän 3 kohta koskee muuta Euroopan talousalueella suoritettua koulutusta, jonka jokin ETA-valtio on tunnustanut vastaavantasoiseksi kuin 1 kohdassa tarkoitettu koulutus ja harjoittelu. Direktiivin vastaava säännös johtuu eri valtioiden erilaisista koulutusjärjestelmistä.

Pykälän 4 ja 5 kohdassa on kysymys tapauksista, joissa ETA-valtio, jossa tutkinto ja mahdollinen harjoittelu on suoritettu, ei sääntele kyseessä olevaa virkaa, tehtävää tai ammattia. Direktiivin mukaan tällaisissa tapauksissa vaaditaan, että henkilö on viimeksi kulu-
neen kymmenen vuoden aikana harjoittanut

kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta jäsenvaltiossa, joka ei sääntele ammattia.

Tällaista vaatimusta ei ole kuitenkaan perusteltua asettaa, koska se johtaisi siihen, että Suomen kansalaisten ETA-valtioissa suorittamien tutkintojen hyväksyminen silloin, kun on kysymys kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään, olennaisesti vaikeutuisi, koska heidän olisi jäätävä ulkomaille saadakseen tutkintonsa tunnustetuksi Suomessa.

Pykälän 4 kohta koskee ETA-valtiossa suoritettua koulutusta ja harjoittelua.

Pykälän 5 kohta koskee Euroopan talousalueella suoritettua koulutusta, jonka jokin ETA-valtio on tunnustanut vastaavantasoiseksi kuin 4 kohdassa tarkoitettu koulutus. Edellytyksenä on tällöin, että asianomainen valtio on ilmoittanut tunnustamisesta muille ETA-valtiolle.

5 §. *Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella.* Pykälässä säädetään mahdollisuudesta asettaa lisävaatimuksia koulutuksen keston perusteella. Mikäli Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin vaaditun koulutuksen kesto on vähintään vuoden pitempi kuin toisessa ETA-valtiossa suoritettu koulutus, voidaan tutkintotodistuksen saajalta vaatia ammattikokemusta. Ammattikokemuksella tarkoitetaan toimimista kyseessä olevassa virassa, tehtävässä tai ammatissa jossakin ETA-valtiossa. Pykälässä säädetään vaadittavan ammattikokemuksen enimmäispituudet. Jos puuttuva koulutusaika koskee varsinaista koulutusta, voidaan ammattikokemusta vaatia enintään kaksi kertaa puuttuva koulutusaika, ja kun on kysymys puuttuvasta harjoittelusta, voidaan ammattikokemusta vaatia enintään tämän harjoitteluaajan pituus.

6 §. *Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella.* Pykälässä säädetään mahdollisuudesta asettaa lisävaatimuksia koulutuksen sisällön ja tehtävien sisällön eron perusteella. Pykälän mukaan verrataan joko ETA-valtiossa suoritettua koulutuksen ja Suomessa vaadittavan koulutuksen sisältöä tai sen viran, tehtävän tai ammatin tehtäväsisältöä, johon asianomainen henkilö on saanut ammattipätevyyden tai valmistunut kyseisessä ETA-valtiossa ja vastaavan viran, tehtävän tai ammatin tehtäväsisältöä Suomessa. Jälkimmäisessä tapauksessa edellytetään, että myös henkilön saamasta koulutuksesta puuttuu valmentautuminen tehtäviin, jotka Suomessa kuuluvat asianomaisen ammatin harjoittamiseen taikka viran tai tehtävän hoitamiseen ja joihin val-

mentautuminen sisältyy Suomessa vaadittavaan koulutukseen. Lisävaatimusten asettamisen edellytyksenä on, että eroavuudet ovat olennaisia. Tämä olennaisuus ratkaistaan tapauskohtaisesti. Lisävaatimuksina tulevat kysymykseen sopeutumisaika ja kelpoisuuskoe.

Pykälän 2 momentin mukaan sopeutumisai- ka ja kelpoisuuskoe olisivat hakijalle valinnaisia. Pakollista sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta edellyttävät virat, tehtävät ja ammatit säädettäisiin asetuksella, koska tällöin on kysymys erityistapauksista. Pakollinen kelpoisuuskoe on tarkoitus säätää virkoihin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto.

Pykälän 3 momentissa esitetään 5 ja 6 §:ssä säädettyjen lisävaatimusten vaatiminen samankaltaisesti.

Pykälän 4 momentin mukaan sopeutumisai- ka ja kelpoisuuskoe määriteltäisiin asetuksessa. Määritelmät vastaisivat tutkintotodistusedirektiivin määritelmiä. Kelpoisuuskoe olisi maksullinen.

7 §. *Koulutuksen täydentäminen.* Pykälän mukaan voidaan hyväksyä, että ETA-valtiossa ammattipätevyyden edellytyksenä oleva harjoittelu, esimerkiksi opetusharjoittelu, suoritetaan Suomessa. Tutkintotodistusedirektiivin mukaan tällaisessa tapauksessa noudatetaan yhdenvertaisuuden periaatetta.

8 §. *Kelpoisuuden ratkaiseminen.* Pykälän 1 momentissa säädetään laissa tarkoitettujen tutkintotodistusten tuottaman kelpoisuuden ratkaisemisesta. Asian ratkaisisi opetusministeriö. Opetusministeriö ei kuitenkaan ratkaisisi kelpoisuutta sellaisiin virkoihin, joissa kelpoisuusvaatimuksena oleva tutkinto edellyttää oikeutta harjoittaa tiettyä ammattia. Kelpoisuus tällaiseen virkaan saataisiin siten, että henkilö hakisi asianomaiselta viranomaiselta oikeuden harjoittaa kyseistä ammattia.

Pykälän 2 momentissa säädetään, kuka voi tehdä hakemuksen ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä. Hakemusmenettelystä on tarkoitus säätää yksityiskohtaisemmin asetuksessa.

Pykälän 3 momentin mukaan asetuksella voitaisiin säätää, että korkeakoululla on oikeus päättää tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä, kun hakijaa koskevaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole. Tällainen säännös on tarkoitus ottaa korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia ja tehtäviä koskevaan asetukseen.

9 §. *Päätös kelpoisuudesta.* Pykälässä säädetään opetusministeriön kelpoisuudesta tekemän päätöksen sisällöstä. Tutkintotodistuksen tuottama kelpoisuus virkaan tai tehtävään määritäisiin ensisijaisesti siten, että kelpoisuus saadaan virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on opistotutkinto, korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisestä syystä tutkintotodistuksen tuottama kelpoisuus voitaisiin määrätä siten, että kelpoisuus saataisiin virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto, esimerkiksi jokin ammatillisen korkea-asteen tutkinto. Hakijan tulisi hakemuksessaan esittää nimenomainen pyyntö tällaisesta kelpoisuudesta. Tällaisen kelpoisuuden saamisen ehdoksi voitaisiin tarvittaessa asettaa säädettyjä lisävaatimuksia.

Pykälän 2 momentissa säädetään hakemuksen käsittelyajan enimmäispituus. Jos hakemusta joudutaan esimerkiksi täydentämään, määräaika lasketaan siitä, kun lisäselvitys on saapunut opetusministeriölle.

10 §. *Arkkitehdin tutkinnot.* Pykälä sisältää arkkitehtejä koskevan erityissäännöksen. Pykälän mukaan opetusministeriö määrää ne Euroopan talousalueella suoritettut tutkinnot, jotka tuottavat kelpoisuuden virkoihin ja tehtäviin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto. Käytännössä nämä olisivat ne tutkinnot, jotka on lueteltu arkkitehdin tutkintojen tunnustamista koskevassa direktiivissä ja sen nojalla annetuissa tiedotteissa.

11 §. *Ammattinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen.* Pykälässä säädetään ammatinharjoittamisoikeuden ratkaisemisesta. Näissä tapauksissa noudatettaisiin kyseessä olevaa ammattia koskevassa lainsäädännössä säädettyä menettelyä.

Pykälän 2 momentissa on 9 §:n 2 momenttia vastaava säännös käsittelyajasta.

12 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädetään muutoksenhausta. 1 momentissa viitataan muutoksenhausta hallintoasioissa annettuun lakiin. Ministeriön päätökseen tulisi liittää valitusosoitus. 2 momentin mukaan hakija voisi tehdä valituksen, jos päätöstä ei annettaisi säädetyssä määräajassa. Valituksen katsottaisiin tällöin kohdistuvan hylkäävään päätökseen. Tämä valitusmahdollisuus ei vaikuta viranomaisen velvollisuuteen ratkaista asia määräajassa.

13 §. *Neuvottelukunta.* Pykälä sisältää neuvottelukuntaa ja sen tehtäviä koskevan säännöksen. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annettaisiin asetuksella.

14 §. *Tarkemmat säännökset.* Asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta.

15 §. *Lain voimaantulo.* Pykälässä on lain voimaantulosäännös. Laki koskisi myös ennen lain voimaantuloa annettuja tutkintotodistuksia. Lailla ei olisi vaikutusta ennen lain voimaantuloa saatun kelpoisuuteen tai oikeuteen harjoittaa ammattia.

1.2. Laki ulkomailla suoritettujen korkeakoulupintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta

4 §. *Rinnastaminen.* Pykälässä säädetään tutkintojen rinnastamisesta. Ehdotuksen mukaan ulkomailla suoritettut korkeakoulututkinnot rinnastettaisiin ensisijaisesti alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon ja vain erityisestä syystä tiettyyn, nimeltä mainittuun korkeakoulututkintoon. Voimassa olevan lain mukainen menettely on päinvastainen. Muutos yksinkertaistaisi huomattavasti tutkintojen rinnastamismenettelyä, koska yleensä ei olisi enää tarpeen tutkia tutkintojen alojen vastaavuutta.

5 §. *Tutkintojen rinnastamisen perusteet.* Pykälässä säädetään rinnastamisen perusteista. Rinnastamismenettelyn muutoksen vuoksi 1 momentissa säädetäisiin tutkintojen rinnastamisesta tutkintojen tason perusteella ja 2 momentissa tutkintojen tason ja alan perusteella.

8 §. *Rinnastamispäätös.* Pykälässä säädetään rinnastamispäätöksestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan rinnastamispäätöksen hakijan tulisi hakemuksessaan esittää se erityinen syy, jonka vuoksi hänen suorittamansa korkeakoulututkinto tulisi rinnastaa tiettyyn, nimeltä mainittuun korkeakoulututkintoon.

10 §. *Neuvottelukunta.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annetun lain nojalla säädettäisiin asetus Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta. Asetuksessa säädettäisiin hakemusmenettelystä, määriteltäisiin sopeutumisaika ja kelpoisuuskoe, säädettäisiin ne virat, tehtävät ja ammatit, joissa voidaan määrätä pakollinen kelpoisuuskoe tai sopeutumisaika sekä annettaisiin neuvottelukuntaa koskevat säännökset.

Edellä mainitun lain nojalla annettaisiin opetusministeriön päätös niistä Euroopan talousalueella suoritetuista arkkitehtuurin alan tutkinnoista, jotka Suomessa tuottavat kelpoisuuden virkoihin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto.

Ulkomaanopintolain muutoksen johdosta tehtäisiin sen edellyttämät muutokset ulkomaanopintoasetukseen. Rinnastamismenettelyn muutoksen johdosta asetuksen rinnastamismenettelyä koskevia säännöksiä tarkistettaisiin vastaavasti. Asetuksen säännökset ulkomaanopintojen neuvottelukunnasta kumottaisiin.

3. Voimaantulo

Tarkoituksena on, että lait tulevat voimaan samana ajankohtana kuin Euroopan talousalueesta tehty sopimus. Lain voimaantuloajan kohdasta ehdotetaan voitavan säätää asetuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen nuorisoasteen koulutuksen jälkeen suorittaman vähintään kolmivuotisen korkeamman koulutuksen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ja oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

2 §

Kelpoisuus virkaan tai tehtävään

Kun viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi on Suomessa säädetty tai määrätty vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto taikka opistotutkinto, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittava harjoittelu, tuottaa tässä laissa tarkoitettulla tutkintotodistuksella osoitettu tutkinto ja harjoittelu saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu.

Tämän lain perusteella ei voi saada kelpoisuutta julkiseen virkaan, johon voidaan nimittää tai valita vain Suomen kansalainen.

Tätä lakia ei sovelleta Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin.

3 §

Oikeus harjoittaa ammattia

Kun ammatin harjoittaminen Suomessa edellyttää vähintään kolmivuotista korkeakoulututkintoa tai ammatillista korkea-asteen tutkintoa taikka opistotutkintoa, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittavaa harjoittelua, on Euroopan talousalueen valtion kansalaiselle, jolla on tässä laissa tarkoitettu tutkintotodistus, myönnettävä oikeus harjoittaa kyseistä ammattia samoilla ehdoilla kuin Suomessa tutkinnon ja harjoittelun suorittaneelle.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa laissa tai

asetuksessa on säädetty Euroopan talousalueen valtiossa nuorisoasteen koulutuksen jälkeen suoritettua, vähintään kolmivuotisen korkeamman koulutuksen tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

4 §

Tutkintotodistus

Tässä laissa tarkoitettu tutkintotodistus on:

1) Muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on Euroopan talousalueen valtiossa suorittanut vähintään kolmivuotisen koulutuksen korkeakoulussa tai muussa vastaavan tasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut opintojen lisäksi vaadittavan harjoittelun, ja joka osoittaa, että sen saajalla on pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin tuossa valtiossa;

2) muualla kuin Euroopan talousalueen valtiossa suoritettusta, 1 kohdassa tarkoitettua koulutuksesta myönnettyä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos jokin muu Euroopan talousalueen valtio kuin Suomi on tunnustanut sen siten, että sen saajalla on tuossa valtiossa pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin, ja sen saajalla on lisäksi asiakirjan tunnustaneen valtion todistama kolmen vuoden ammattikokeus;

3) Muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos se on annettu Euroopan talousalueen valtiossa suoritettua koulutuksesta ja asiakirjan myöntäneen valtion toimivaltainen viranomainen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi kuin 1 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus ja sen saajalla on pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin tuossa valtiossa;

4) muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava

asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on suorittanut vähintään kolmivuotisen tutkinnon tuon valtion korkeakoulussa tai muussa samantasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut vaadittavan harjoittelun ja saanut valmiudet 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista;

5) edellä 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa myös todistus muodollisesta kelpoisuudesta, joka on annettu Euroopan talousalueen valtiossa suoritetusta koulutuksesta ja jonka jokin muu Euroopan talousalueen valtio kuin Suomi tunnustaa vastaavan tasoiseksi kuin 4 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus, edellyttäen, että tunnustaminen on annettu tiedoksi muille Euroopan talousalueen valtioille.

5 §

Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella

Kun 4 §:ssä tarkoitettun tutkintotodistuksen sisältämän koulutuksen ja sen lisäksi vaadittavan harjoittelun kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu, voidaan tutkintotodistuksen lisäksi vaatia, että sen saaja on toiminut 2 §:ssä tarkoitettussa virassa tai tehtävässä tai harjoittanut 3 §:ssä tarkoitettua ammattia jossakin Euroopan talousalueen valtiossa. Tällaista ammattikokemusta voidaan vaatia enintään neljä vuotta. Vaadittu aika ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin puuttuva koulutusaika kaksinkertaisena, kun puuttuva koulutusaika koskee nuorisasteen koulutuksen jälkeen suoritettavaa korkeampaa koulutusta, eikä pitempi kuin puuttuva koulutusaika, kun puuttuva koulutusaika koskee ammatillista harjoittelua.

6 §

Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella

Kun Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin vaadittava koulutus eroaa olennaisesti koulutuksesta, joka ilmenee 4 §:ssä tarkoitettua tutkintotodistuksesta, tai kun viran, tehtävän tai ammatin tehtävät Suomessa eroavat tehtävistä siinä ammatissa, jonka pätevä ammatinharjoittaja tutkintotodistuksen saaja on tai johon hän on valmistunut, ja tämä ero on olennainen, voidaan tutkintotodistuksen lisäksi vaatia, että sen saaja suorittaa enintään kolme vuotta kestävän sopeutumisajan taikka kelpoisuuskokeen.

Sopeutumisaika ja kelpoisuuskoe ovat hakijalle valinnaisia. Pakollinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe voidaan määrätä sellaisiin aseuksella säädettyihin virkoihin, tehtäviin ja ammatteihin, joissa edellytetään Suomen lainsäädännön tarkkaa tuntemusta ja joissa lainsäädäntöä koskeva neuvonta tai avustaminen on olennaista ja pysyvää tai joiden osalta tähän on muu perusteltu syy.

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoea ei voida vaatia, jos tutkintotodistuksen saajalta vaaditaan 5 §:ssä säädettyä ammattikokemusta.

Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin asetuksella.

7 §

Koulutuksen täydentäminen

Kun pätevyyden saaminen 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin edellyttää siinä Euroopan talousalueen valtiossa, joka on myöntänyt tutkintotodistuksen, tutkinnon lisäksi harjoittelua, voidaan tällainen harjoittelu hyväksyä suoritettavaksi Suomessa.

8 §

Kelpoisuuden ratkaiseminen

Tässä laissa tarkoitettun tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättää hakemuksesta opetusministeriö, paitsi siltä osin kuin viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on 11 §:n mukaisesti tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitettun lain tai asetuksen nojalla myönnettävä oikeus harjoittaa ammatia.

Hakemuksen voi tehdä Euroopan talousalueen valtion kansalainen, jolla on 4 §:ssä tarkoitettu tutkintotodistus. Hakijan on toimitettava opetusministeriölle hakemuksen käsitteilyä varten tarpeelliset selvitykset.

Asetuksella voidaan säätää korkeakoulun oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä, kun hakijaa koskevaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole.

9 §

Päätös kelpoisuudesta

Tutkintotodistuksen tuottama kelpoisuus määrätään ensisijaisesti siten, että tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on opis-

totutkinto, korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisesti syystä kelpoisuus voidaan määrätä siten, että tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto. Kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrätään tarvittaessa 5 tai 6 §:n mukaisista lisävaatimuksista.

Päätös on annettava neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu opetusministeriölle.

10 §

Arkkitehdin tutkinnot

Opetusministeriö määrää ne Euroopan talousalueen valtioissa annetut muodollista kelpoisuutta osoittavat asiakirjat, jotka tuottavat kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on arkkitehdin tai rakennusarkkitehdin tutkinto.

11 §

Ammatinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen

Oikeuden harjoittaa Suomessa ammattia tässä laissa tarkoitetun tutkintotodistuksen perusteella ratkaisee se viranomainen, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen.

Ammatinharjoittamista koskevaan hakemukseen on annettava päätös neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hakemus ja sitä täydentävä selvitys on toimitettu viranomaiselle.

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tässä laissa tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään. Ministeriön 9 tai 11 §:n nojalla antamaan päätökseen on liitettävä valitusosoitus.

Jos vastoin 9 §:n 2 momentin tai 11 §:n 2

momentin säännöstä päätöstä ei ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes hakemukseen on annettu päätös. Päätöksen antamisesta on 9 tai 12 §:ssä tarkoitetun viranomaisen ilmoitettava valitusviranomaiselle. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

13 §

Neuvottelukunta

Opetusministeriön yhteydessä on neuvottelukunta, joka tarvittaessa antaa opetusministeriölle lausuntoja tässä laissa tarkoitettujen tutkintotodistusten tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Neuvottelukunta antaa opetusministeriölle tarvittaessa lausuntoja myös ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) mukaisesta korkeakouluopintojen rinnastamisesta ja suorittaa sen mukaan kuin asetuksella säädetään tai opetusministeriö määrää muita tutkintojen tunnustamiseen liittyviä tehtäviä.

14 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

15 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyäänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa annettuun tutkintotodistukseen.

Tämä laki ei vaikuta ennen lain voimaantuloa saatuun kelpoisuuteen tai oikeuteen harjoittaa ammattia.

2.

Laki**ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetun lain (531/86) 10 §,

muutetaan 4 §:n 2 momentti sekä 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä heinäkuuta 1989 annetulla lailla (729/89), uusi 3 momentti seuraavasti:

4 §

Rinnastaminen

Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan ensisijaisesti Suomessa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon ja vain erityisestä syystä tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon. Tutkinnon rinnastamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin

tutkintoon rinnastetaan mainitunlaista tutkintoa tasoltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

8 §

Rinnastamispäätös

Hakemuksessa on myös esitettävä erityinen syy, jonka vuoksi hakijan opinnot tulisi rinnastaa Suomessa suoritettavaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyään ajankohtana.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

L a k i

ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta 11 päivänä heinäkuuta annetun lain (531/86) 10 §,

muutetaan 4 §:n 2 momentti sekä 5 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 28 päivänä heinäkuuta 1989 annetulla lailla, (729/89) uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Rinnastaminen

Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon taikka, jos tämä ei ole mahdollista, yleisesti alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon. Tutkinnon tarkemmasta rinnastamisesta säädetään asetuksella.

Ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto rinnastetaan ensisijaisesti Suomessa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon ja vain erityisestä syystä tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon. Tutkinnon rinnastamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon rinnastetaan mainitunlaista tutkintoa tasoltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

5 §

Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Suomessa suoritettavaan alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon taikka jatkotutkintona suoritettavaan lisensiaatin tai tohtorin tutkintoon rinnastetaan mainitunlaista tutkintoa tasoltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

Tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon rinnastetaan sitä tasoltaan ja alaltaan vastaava ulkomailla suoritettu korkeakoulututkinto.

8 §

Rinnastamispäätös

Hakemuksessa on myös esitettävä erityinen syy, jonka vuoksi hakijan opinnot tulisi rinnastaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Suomessa suoritettavaan tiettyyn, nimeltä mainittavaan korkeakoulututkintoon.

10 §

(Kumotaan)

Neuvottelukunta

Opetusministeriön yhteydessä, jonka tehtävänä on antaa opetusministeriölle lausuntoja tämän lain mukaisesta korkeakouluopintojen rinnastamisesta ja suorittaa sen mukaan kuin asetuksella säädetään tai opetusministeriö määrää muita tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettyinä ajankohtana.
